

BİZ TOPLULUĞU

**2023 SEÇİMLERİNE GİDERKEN
CUMHURBAŞKANI ADAYLARININ
EĞİTİM ÜZERİNE VERDİKLERİ
VAATLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

EĞİTİM KOMİSYONU

MAYIS, 2023

GİRİŞ

Geçmişten günümüze eğitim; önemi noktasında birçok noktada vurgulanan fakat konuya yönelik yapılan değişikliklerin sadece teoride kaldığı, gerçekleştirme sürecinde ise ülke olarak gelişme sağlayamadığımız bir kavramdır. Bununla birlikte eğitimin insana hayata bakış açısı belirlemede yardımcı olduğu ve entelektüel biçimde ilerlemeler elde ettirdiği göz ardı edilemez bir gerçektir. Eğitimin, bireylere bilgi ve beceri kazandırmanın yanında, toplumun yaşamasını ve kalkınmasını devam ettirebilecek ölçüde ve nitelikte değer üretmek, mevcut değerlerin yaşatılmasını sağlamak, eski ve yeni değerleri bağdaştırmak gibi işlevleri de vardır.

14 Mayıs 2023 seçimleri ülkemiz açısından elde edilecek bir dönüm noktası olarak kabul edilmektedir. Kişilerin yıllardan beri süregelen fikirlerinin değiştiği, hükümetin politikalarına karşı ortak bir duruş sergilendiği, ülkenin bulunduğumuz dönem içerisinde geriye gitmenin tersine ilerlemelerin yaşanması gerektiği konusundaki düşüncelerin daha görünür bir hale geldiği gözlemlenmektedir. Özellikle son yıllarda, eğitim sistemindeki yapılan değişiklikler sonucu öğrencilerle birlikte sistemin içerisinde bulunan her bireyin zorlaştırıcı koşullarla karşılaştığı ve eksikliklerin daha fazla hissedilmeye başlandığı söylenebilmektedir.

Salgın dönemiyle birlikte eğitim sistemindeki var olan sorunlar daha da göz önüne çıkmıştır ve bu sistemde yer edinen kişilerle beraber halk, bir yandan salgın döneminin getirileriyle yüz yüze gelirken diğer bir yandan da nitelik konusunda eksik kalan eğitim sistemi için çaba göstermişlerdir. Böylelikle sürekli değişen sistemsel meseleler, ÖSYM sınavlarındaki öğrencilere güçlük yaratan mevzular, ekonomiyle bağlantılı olarak öğrencilerin temel ihtiyaçları noktasındaki erişim

sıkıntıları, özgür düşünceden ve bilimsel metotlardan uzak kalan kurumlar, entelektüel özelliklere sahip olamamakla yüzleşen gençler, özlük haklarından yoksun kalan öğretmenler, ülke felaketlerinde uzaktan eğitim ve örgün eğitim arasında yaşanan geçiş süreçleri gibi hayatı birçok yönden etkileyen eksiklikler seçim sürecini de ilgilendiren konular arasında yer edinmiştir.

Türkiye için büyük bir karar anının yaşanacağı 14 Mayıs seçimleri için Kemal Kılıçdaroğlu, Muharrem İnce, Recep Tayyip Erdoğan ve Sinan Oğan'ın seçim sürecine dair vaatleri yer almaktadır. Adalet, ekonomi, sektöre ve sosyal politikalar gibi alanlarda vaatlerini halka sunan adaylar, eğitim alanında da vaatlerini paylaşmışlardır. Biz Topluluğu içerisinde yer alan Eğitim Komisyonu olarak eğitim alanındaki en önemli konulardan olan “yükseköğretim”, “okul öncesi ve zorunlu eğitim”, “eğitimde fırsat eşitliği” ve “öğretmenlerin özlük hakları” başlıklarının her adayın vaatleri açısından inceleneceği bu raporumuzda, adayların seçim beyannamelerindeki vaatlerin değerlendirilmesine de yer verilmiştir.

ADAYLARIN SEÇİM VAATLERİ

1.KEMAL KILIÇDAROĞLU

1.1 Okul Öncesi ve Zorunlu Eğitim Süreci

- Altyapıları oluşturarak okul öncesi eğitimi 1 yıl zorunlu tutarak ücretsiz sağlayacak ve isteğe bağlı olarak 3 yaş ve üzerine erken çocukluk eğitimi imkânı sunacağız.
- Çocuklarımıza üç yaşından itibaren; dil, zeka ve beceri gelişimlerini, doğayı tanımalarını, değerler eğitimini, kişisel, fiziksel ve eğitsel gelişmelerini bütüncül bir yaklaşım ile sağlayacağız.
- Kreşleri ülke çapında yaygınlaştırarak okul öncesi çocukların eğitim hayatına başlamalarında fırsat eşitliğini sağlamak amacıyla kamu, özel sektör, STK, üniversite ve yerel yönetimlerden oluşan “Kreş Ekosistemi Modeli”ni ve “Erken Çocukluk Bakımı ve Eğitimi Programı”nı hayata geçireceğiz.
- 5 yıllık ilkokulun 5. sınıfını bir üst öğrenime akademik hazırlık programı şeklinde, 4 yıllık ortaokulun ilk yılını ise yabancı dil ve kodlama hazırlık sınıfı şeklinde düzenleyeceğiz.
- İlköğretimde evrensel etik, insan hakları, adalet, sağlık, çevre ve hayvan hakları, kültür, sanat, bilim, spor konusunda farkındalığın artırılmasını sağlayacak, müfredatı teknoloji ve inovasyona dönük farkındalığı artıracak şekilde güncelleyecek, oyunlaştırma gibi tekniklerle öğrencilerimize programlama ve girişimcilik felsefesi kazandıracaktır.
- İlköğretim kademesinde temel becerilerin geliştirilmesi ve öğrenme yoksulluğunun ortadan kaldırılması için bir eylem planı hazırlayacağız.

- Ders saatleri ve müfredatı yeniden planlayıp pedagojik açıdan çocukların yaşına uygun hale getireceğiz.
- Ortaokullarda sanat, spor ve bilim gibi alanlarda başta olmak üzere seçmeli derslerin sayısını artıracamız.
- Altyapı eksikliklerini gidererek tüm eğitim kademelerinde tam gün eğitime geçeceğiz.
- Kapatılan köy okullarını yeniden açacak, taşınmalı eğitim uygulamasına son vereceğiz.
- Okul bazında kaynak, fiziki tesis ve donanım yetersizliklerini tespit edecek, eşit ve adil bir eğitim öğretim fırsatı için okullar arası nicelik ve nitelik farkını en aza indirmek üzere bir eylem planı hazırlayacağız.
- Zorunlu haller dışında birleştirilmiş sınıf uygulamasına son vereceğiz.
- Sınıfların çok kalabalık olduğu yerlerde yeni okul yapımına öncelik vereceğiz.
- Tüm engel gruplarına uygun okullar inşa edecek, engelli çocuklarımızın okuldan mahrum kalmasına izin vermeyeceğiz.
- Kız çocukların okullaşma ve okula devam oranını artıracak her türlü çabayı gösterecek, gerekli destek ve teşvikleri sağlayacağız.
- Hiçbir öğrencinin tercih etmediği bir lise türüne ya da programına gitmek zorunda kalmayacağı; öğrencinin ilgisi, tercihi, yeteneği ve akademik başarısını esas alacak bir rehberlik ve yönlendirme sistemi oluşturacağız.
- Dijital içerik ve ortamlar kullanılarak öğrencilerin en az bir yabancı dil öğrenmesini ve yazılım ile kodlama becerisi kazanmasını sağlayacağız.
- Dijital uçurumu ortadan kaldırmak için EBA altyapısını geliştirerek işlevsel hale getireceğiz.

- Her okula Milli Eğitim Bakanlığınca denetlenecek okul temelli bir bütçe verecek, okullara öğrenci başına kaynak aktaracağız.
- Okul Aile Birliği adı altında bağış, yardım ve benzeri suistimale açık ödemeleri kaldıracacağız.
- Lise eğitiminde salt bilgi veren ve sınav odaklı yaklaşımdan sosyal-duygusal ve bilimsel düşünme, mesleki eğilim, sosyal farkındalık, kimlik kazanımı gibi konularda rehberlik odaklı sisteme geçeceğiz.
- Lisede öğrencilerin ilgi, yetenek ve isteklerini karşılayacak esnek müfredat, seçmeli dersler ve MEB çevrimiçi eğitim platformlarında alınacak derslerle bireyselleştirilmiş akademik ve mesleki yönelmelerini sağlayacağız.
- Ortaöğretim kurumları hakkında yapılan nitelikli veya niteliksiz şeklindeki, eğitim anlayışına aykırı ayrımları ortadan kaldıracak, bütün kurumların kaliteli bir eğitim yapısına dönüşmesini sağlayacağız.
- Eğitime erişim imkânı olmayan bölgelerde, merkezi Yatılı Bölge Ortaokulları ve pansiyonlu liseleri yaygınlaştıracak, Yatılı Teknoloji Liseleri açacağız.
- Bütün Organize Sanayi Bölgelerine sektörlerin ihtiyaçları doğrultusunda yatılı Mesleki ve Teknik Liseler açacak, bu okulları, Milli Eğitim Bakanlığı ve Organize Sanayi Bölgesi yönetimiyle işbirliği içinde yöneteceğiz.
- Üniversitelerin liselere dönük girişimcilik ve teknoloji kuluçka merkezleri açmalarını destekleyeceğiz.
- Eğitim fakülteleri ile okullar arasındaki entegrasyonu sağlayacağız.
- Yurt içi ve uluslararası karşılıklı değişim programlarını üniversitelerle sınırlı tutmayacağız.
- Açık Öğretim Lise'lerine düzenleme getireceğiz.

- Zorunlu eğitimi 1 yılı okul öncesi eğitim, 5 yılı ilkokul, 4 yılı ortaokul, 3 yılı ise lise olmak üzere 1+5+4+3 şeklinde uygulayacağız.
- Ortaöğretime geçişlerde sınav odaklı değil süreç odaklı bir sistemi geliştirecek, öğrencinin öğrenim sürecindeki notlarını, performansını, ilgisini, yeteneğini ve becerilerini dikkate alarak fırsat eşitliği ve adaleti çerçevesinde bir yönlendirme yapacağız.
- Liselere Giriş Sınavlarında yıldan yıla değişen uygulamalara son verecek, LGS sınavını süreç içinde kaldıracağız.
- Üniversiteye girişte yılda bir defa yapılan sınav yerine çoklu sınav imkânı sunacağız.
- Ebeveynlerin gün içi kısa süreli işlerini görebilmek için, büyükşehirler başta olmak üzere her mahallede en az bir okulda bir sınıfı çocuk bakım merkezi haline getireceğiz.

1.2 Yükseköğretim

- YÖK'ü kaldırarak, yüksek öğretim kurumlarının akademik, idari ve mali özerkliğine müdahale etmeksizin yüksek öğretimin planlanması ve yükseköğretim kurumları arasında koordinasyonun sağlanması şeklinde sınırlı görevleri bulunan bir kurul kuracağız.
- Yükseköğretim kurumlarının bilimsel, idari ve mali özerkliğini güvence altına alacağız.
- Yükseköğretim kurumlarının yönetim ve denetiminin kendi öğretim üyeleri arasından seçimle oluşturdukları organlar eliyle gerçekleştirilmesini sağlayacağız.
- Yönetim ve denetim organları ile öğretim elemanlarının ancak bu kurumların yetkili organları tarafından görevden uzaklaştırılabileceğini güvence altına alacağız.

- Üniversitelerin, Senatolarınca önerilen ve akademisyenler tarafından oylanan; akademisyenler, mezunlar, öğrenciler, yerel yönetimler, iş dünyası, meslek örgütleri ve halktan temsilcilerden oluşan bir üst kurul tarafından çoğulcu, katılımcı ve sürdürülebilir bir vizyonla yönetilmesini sağlayacağız.
- Üst kurulların rektör seçim süreçlerini her üniversiteye özgü olacak şekilde yönetmesini düzenleyeceğiz.
- Üst kurulların seçimi, çalışması, görev süresi gibi hususları yönetmelikle belirleyeceğiz.
- Üniversitelerde idari, mali ve bilimsel özerkliği sağlayacak, üniversiteleri özgür düşüncenin, bilimsel çalışma ve tartışmaların merkezi haline getireceğiz.
- Akademisyenlerin ifade hürriyeti önündeki engelleri kaldıracacağız.
- Yükseköğretimde içerik ve süreçleri “profesyonel yeterlilik”, “vizyon geliştirme” ve “üretim” odaklı olarak düzenleyeceğiz.
- Her şehre her ilçeye üniversite açma anlayışını değiştirecek, ülkemizin hedef ve ihtiyaçlarına göre üniversite, fakülte ve bölümlerin yeniden planlanmasını ve yapılandırılmasını sağlayacağız.
- Üniversitelerin bölgesel ve yapısal olarak farklı alanlarda ihtisaslaşmasını ve markalaşmasını sağlayacağız.
- Yükseköğretime bütçeden daha fazla kaynak tahsis edeceğiz.
- Üniversitelerin bilgi üretme ve bilgiyi ticarileştirme süreçlerinde, özel kesim ve kamu kesimi ile işbirliğini güçlendirecek modelleri destekleyeceğiz.
- Üniversitelerimizin başka ülkelerde dijital veya fiziki kampüs açmalarını teşvik edecek, öğrenci değişim programlarını destekleyeceğiz.

- Üniversitelerimizin uluslararası öğrenci almasını güçlendirilmiş standartlar çerçevesinde teşvik edecek, yabancı ve nitelikli akademik personel ve yönetici istihdam etmelerinin önünü açacağız.
- Yurtdışı denklik süreçlerini yüksek standartlar getirerek hızlı ve güvenli bir sistemle kolaylaştıracacağız.
- Öğretim elemanları için şart koşulan yabancı dil başarı puanını yükselteceğiz.
- Yağmacı dergiler aracılığıyla yapılan intihal ile kararlı biçimde mücadele edecek, ülkemizi intihal listelerinden çıkaracağız.
- Üniversitelerde yüksek lisans ve doktora programlarında burslu öğrenci sayısını artıracacağız.
- Yüksek lisans ve doktora tezlerinin kalitesini artıracacağız.
- Üniversite diplomalarının akredite olmaları için mekanizmalar kuracak, her diplomanın istihdam yetkinliğini üniversite tercihi yapanların bilgisine sunacağız.
- Eğitim görülecek üniversitelerle ilgili standartları yükselterek yurt dışına gönderilen lisansüstü öğrencilerinin sayısını artıracacağız.
- Alanlar arası geçişte derslerin kredi ve içerik gibi kriterleri tek merkez tarafından değerlendirilerek, denklik ve muafiyet koşullarının sadeleştirilmesini sağlayacağız.
- Açık öğretim bölümlerini ihtiyaca göre yeniden düzenleyeceğiz.
- Üniversite arazilerini ranta kurban ettirmeyeceğiz.
- Yeni yurt binaları yaparak ve üniversite kampüsü etrafındaki binaları kiralama yöntemiyle “genişletilmiş kampüs” uygulamasını başlatarak üniversitelerin yurt sorununu çözeceğiz.

- KYK kredi ve burslarını yeni bir anlayışla ele alacağız, dağıtım süreçlerini şeffaf hale getireceğiz.

1.3 Eğitimde Fırsat Eşitliği

- Eğitim kurum ve süreçlerini cinsiyet, etnik köken, din, dil, yerleşim yeri, sağlık durumu, sosyo-ekonomik koşulları ayırt etmeden, fırsat eşitliği ve adaletini ve herkesin nitelikli eğitim hakkını garanti altına alan kapsayıcı bir anlayışla düzenleyeceğiz.
- Devlet okullarındaki öğrencilere ücretsiz süt, su ve öğle yemeği vereceğiz
- “Eğitim Destek Kartı” ile anaokulundan üniversiteye kadar devlet okullarındaki ihtiyaç sahibi öğrencilerin kırtasiye, çanta, kıyafet ihtiyaçlarını ve internete erişimlerini ücretsiz karşılayacağız.
- Okul öncesi eğitimi çalışan ebeveynlerin ihtiyaçlarını da gözeterek “tam gün tam destek” ilkesi çerçevesinde düzenleyeceğiz.
- Kapatılan köy okullarını yeniden açacak, taşınmalı eğitim uygulamasına son vereceğiz.
- Zorunlu haller dışında birleştirilmiş sınıf uygulamasına son vereceğiz.
- Sınıfların çok kalabalık olduğu yerlerde yeni okul yapımına öncelik vereceğiz.
- Tüm engel gruplarına uygun okullar inşa edecek, engelli çocuklarımızın okuldan mahrum kalmasına izin vermeyeceğiz.
- Kız çocukların okullaşma ve okula devam oranını artıracak her türlü çabayı gösterecek, gerekli destek ve teşvikleri sağlayacağız.

1.4 Öğretmenlerin Özlük Hakları

- Okul yöneticiliğinde ve bakanlık bünyesindeki görevlendirme ve ilerlemelerde kıdem, yönetim tecrübesi, yeterlilik, proje, ödül, yüksek lisans, doktora ve benzeri somut kriterleri esas alacağız.

- Öğretmenlerimizin kurumsal ve toplumsal niteliği ile saygınlığını artırmayı temel önceliğimiz yapacağız.
- Öğretmen başına öğrenci sayısında OECD ortalamasına ulaşmayı hedefleyeceğiz.
- Öğretmenlik Meslek Yasasını değiştirecek, öğretmenlerin özlük haklarını iyileştirecek, öğretmenleri öğretmen, uzman öğretmen ve başöğretmen şeklinde gruplayan uygulamaya son vereceğiz.
- Üniversite seçme sınavlarının, “Öğretmenlik Mesleği” ile ilgili tercihlerinde taban puanı sınırlaması getirecek, taban puanı arz ve talebe göre dinamik bir biçimde belirleyecek ve nitelik açısından kontrolü sağlayacağız.
- Ataması yapılmayan öğretmen havuzunu eriteceğiz.
- Öğretmenlik alanlarına uygun fakültelerden mezun olanlara, bitirdikleri bölümün giriş puanının ilgili eğitim fakültesinin giriş puanıyla denk olması ve Eğitim Fakültelerinde yüksek lisans yapmaları şartıyla öğretmen olma imkânı sağlayacağız.
- Öğretmen atamalarında mülakatı kaldıracağız.
- Öğretmenin kariyer gelişiminde; öğretmenin katıldığı seminerler, hizmet içi eğitimler, aldığı lisans üstü eğitim, katıldığı kurslar ve yürüttüğü ya da katılımcısı olduğu projeler ile öğrencilerinin başarılarını objektif olarak dikkate alacağız.
- Öğretmenlerin dijital içerik, interaktif ders ve akıllı tahta içeriği hazırlama gibi yeterliliklerini geliştirecek, bilişim teknolojileri dahil meslek içi eğitimlerine ağırlık vereceğiz.

- Eğitim fakültelerinin sayı ve öğrenci kotalarının uzun vadeli kalkınma planları çerçevesinde belirlenecek öğretmen ihtiyacıyla uyumlu olmasını sağlayacağız.
- Eğitim fakültelerindeki öğrencilerin kuramsal bilginin yanı sıra uygulamaya dönük eğitim almalarını, kısa-yüzeysel staj şeklinde değil okullarda eğitim içinde uygulamalı yetişmelerini ve yetkin bir öğretmen adayı olarak mezun olmalarını sağlayacağız.
- Eğitim fakültelerinin hepsinin akredite olmalarını sağlayacağız.
- Öğretmen adaylarının “Yüksek Lisans” ile Eğitim Fakültelerinden mezun olmalarını sağlayacak, doktora yapmalarını teşvik edeceğiz.
- Öğretmenlerin, öğrenci eğitimini aksatmayacak şekilde yurtiçi, yurtdışı eğitim, sempozyum ve benzeri etkinliklere katılmasını sağlayacağız.
- Dezavantajlı bölgelerde staj yapılmasını özendirerek, öğretmenlerin bu bölgelerde daha uzun süreli kalmalarını teşvik edecek mali destekler sağlayacağız.

2. MUHARREM İNCE

2.1 Okul Öncesi ve Zorunlu Eğitim Süreci

- Eğitim niteliğinin mevcut durumu ülkemizin en büyük sorunlarından biri haline gelmiştir.
- Eğitim akıl, bilim ve çağdaş standartlara dayalı, öğrenci odaklı olarak yapılandırılacaktır.
- Temel eğitimdeki sorunlara kısa ve uzun vadeli olmak üzere iki aşamalı bir çözüm planı uygulanacaktır.
- Zorunlu eğitimin ilk aşaması okul öncesi eğitim, son aşaması lise eğitimi olacaktır.
- Zorunlu eğitimi iki yıl okul öncesi, sekiz yıl ilköğretim ve dört yıl ortaöğretim olmak üzere toplam on dört yıl olacak şekilde uygulanacaktır.
- Zorunlu eğitimin tüm aşamalarında 1 öğün ücretsiz yemek verilecektir.
- Zorunlu eğitim kapsamında Türkçe ve yabancı dilbilgisi, müzik, drama, dans ve sanatsal yeterlilikler, teknoloji kullanımı, doğa ve hayvan sevgisi gibi kazanımlar okul öncesi eğitimin temel hedefleri olacaktır.
- Erken çocukluk eğitim merkezlerinin sayısı arttırılacaktır.
- Zorunlu eğitimini tamamlamış tüm gençler ilk yardım, trafik bilgisi, küçük tamiratları yapabilme, bisiklete binebilme, yüzme, teknolojik aletleri kullanabilme gibi becerilere sahip olarak mezun olacaklardır.
- Bütün öğrencilere nitelikli eğitim imkanı sunulacaktır.
- İkili eğitimden tam gün eğitim sistemine geçilecektir.
- Taşınalı eğitim ve birleştirilmiş sınıf uygulamasına son verilecektir.
- Proje okul uygulaması kaldırılacaktır.
- Öğrenciler istemedikleri okullara gitmeye zorlanamayacaktır.

- Mevcut liseler, tüm gençlerin yeteneklerini en üst düzeyde geliştirebilecekleri, kendilerini yaşama hazırlayabilecekleri ve farklılaşan eğitim taleplerini karşılayabilecekleri eğitim kurumları olarak tekrardan düzenlenecektir.
- Sadece üniversiteye girişi hedefleyen eğitim modelinden uzaklaşarak, çocukların ve gençlerin birden fazla yetenek kazanmaları sağlanacaktır.
- Bilim insanlarının, öğretmenlerin, sanatçıların, sporcuların ve üst düzey eğitim gerektiren meslek sahiplerinin eğitim alacakları, üniversitelerle ortak programlar yürütecek Bilim Sanat Spor (BİSAS) / Yetenek Liseleri kurulacaktır.
- “Nitelikli ara eleman” yetiştirmeyi ülkenin kalkınmasının ve bireysel gelişiminin temeli olarak gören bir anlayışla meslekî eğitim dikkatle ele alınacaktır.
- Ortaöğretimde öğrenci sayısının en yoğun olacağı meslek okulları, eleman yetiştirdikleri iş kollarına yakın bölgelerde açılacak ve bu sektörlerle organik bir iş birliği içinde bulunmaları sağlanacaktır. Meslek Liselerinin mezun ettikleri öğrencilerine iş bulma sorumlulukları bulunacağından, bu okullar öğrenciler için cazibe merkezleri olarak tekrardan biçimlendirilecektir.
- Özel eğitime ihtiyacı olan tüm dezavantajlı ve özel gereksinimli öğrencilerin nitelikli eğitim olanaklarına kavuşturulması amacıyla yeterli sayıda “Özel Gereksinimli Öğrenci Lisesi” açılacak, bununla birlikte her kademedeki kaynaştırma uygulamalarına önem verilecektir.
- Lise eğitimi zorunlu eğitimin son aşamasıdır. Bu seviyeyi tamamlayan tüm gençler kültürel ve bilimsel bir anlayışa sahip, sanat ve sporla ilgilenen, en

az bir yabancı dil bilen, günlük yaşam becerilerine sahip, teknolojiyi kullanabilen ve geliştirme isteğindeki yurttaşlar olarak mezun olacaklardır.

2.2 Yükseköğretim

- Üniversitelerde idarî reform yapılacak üniversiteler özerk hale gelecek.
- Üniversitelerin Bilim yapar hale gelmesinin önü açılacak.
- Üniversitelere, dijital dönüşümü ve Endüstri 5.0 altyapısını gerçekleştirmek üzere gerekli desteği vereceğiz.
- Yükseköğretim öğrencilerinin yurt sonu tamamen çözülecek ve öğrencilerin iki kişilik odalarda kalması sağlanacaktır.
- Yükseköğretim gören öğrencilere asgarî ücretin yarısı kadar burs verilecek.
- Üniversite öğrencilerine verilen burslar iş buluncaya kadar 2 yıl süreyle ödenmeye devam edilecektir.
- Her sene 10.000 üniversite mezunu Dünyanın çeşitli yerlerindeki en iyi okullara Yüksek Lisans ve Doktora yapmaları için gönderilecektir.
- Bu gençlerin yurda döndüklerinde Üniversitelerde, Sanayilerde, Kültür ve Sanat hayatında etkin rol oynaması sağlanacak.
- Her üniversitenin özgün uzmanlık alanlarına sahip olmalarının yolunu açacağız. Üniversiteleri, temel bilim alanlarına göre yapılandıracağız. Sadece öğrenci sayısına odaklı olmaktan çıkaracağız.
- Ülkemizde bilgisayar mühendisi sayısı 100.000'e çıkacak. Türkiye bilişimde teknoloji üreten ve ihraç eden ülke konumuna getirilecektir.

2.3 Eğitimde Fırsat Eşitliği

- Bütün çocuklara nitelikli eğitim imkânı sunulacaktır.
- Taşınmalı eğitim sistemine son verilip “her köye bir okul” temel hedef olarak gösterilecektir.
- Sınavlarda giriş ücreti alınmayacaktır.

- Tüm çocukların parasız eğitim almalarını sağlayacağız.
- Her okulda bir öğün ücretsiz yemek vereceğiz.
- Engelli çocuklara özel eğitim programları geliştireceğiz ve devlet bu çocukların hayat boyu güvencesi olacaktır.
- Özel gereksinimli çocukları bağımsız, kendine güvenen, okul ve toplumla bütünleşmiş bireyler olarak yetiştirilip eğitimlerini sosyal ve fiziki çevrelerinden mümkün olduğu kadar ayırmadan planlayacağız ve yürüteceğiz.
- Bilgisayara ulaşamayan ve teknolojinin sunduğu bilgi edinme alanlarından yararlanamayan öğrenci bırakmayacağız.

2.4 Öğretmenlerin Özlük Hakları

- Başta ekonomik haklar olmak üzere, öğretmenliğin statüsünü güçlendireceğiz.
- Öğretmenlere eğitim öğretim yılı açılışında verilen ikramiyeden bağımsız olarak her 24 Kasım'da bir maaş ek ödeme yapılacaktır.
- Sözleşmeli öğretmenlik kaldırılacaktır.
- Öğretmenlere çalışma güvencesi sağlanacaktır.
- Öğretmen alımında mülakat sistemi kaldırılacaktır.
- Öğretmene akademik kariyer yapma imkanı verilecektir.
- Öğretmen yetiştirme modelini yasayla yeniden düzenleyeceğiz.
- Öğretmen yetiştirme programını, Öğretmen Liselerinden başlatıp Öğretmen Akademileriyle devam eden toplam on yıllık bir süreyi kapsayacak şekilde tekrar kuracağız. Böylece tüm öğretmenlerimizin bilgi, beceri ve donanımlarını arttırmak için yüksek lisans düzeyinde eğitime sahip olmalarını teşvik edeceğiz.

- Öğretmen adaylarının hem eğitimleri sırasında hem de öğretmen olduklarında belirli aralıklarla yurt içi ve yurt dışı eğitim uygulama program ve projelerine katılmalarını sağlayacağız. Bu projelerde kazandıkları bilgi ve becerileri öğrencilere, okula ve topluma aktarmalarını sağlayacak birimler oluşturacağız.
- Öğretmen Liseleri ve Öğretmen Akademilerinde okuyan öğretmen adayı öğrencilere, eğitimleri boyunca öğretmen maaşının belirli bir oranında burs vereceğiz.
- Öğretmenlerin meslek, özlük, sosyal haklar ve ilerleme sorunlarının çözümünde yıllardır sürüncemede kalan” Öğretmenlik Meslek Kanunu” nu çıkaracağız.
- Öğretmenlerin insanca bir yaşam sürmeleri için gerekli ekonomik şartları sağlayacak, 3600 ek göstergelerini vereceğiz.
- Tüm öğretmenleri kadroya alarak ücretli öğretmen, sözleşmeli öğretmen, kadrolu öğretmen ayırımına son verecek, istihdamda birlik sağlayacağız.
- Atanmayan öğretmen sorununu uygun planlama ile çözeceğiz.

3. RECEP TAYYİP ERDOĞAN

3.1 Okul Öncesi ve Zorunlu Eğitim Süreci

- Öğrencilerimizin yetkinliklerini; okuduğunu anlama, temel bilimlerde yetkinlik ve bilim teknoloji yeterliliği, öğrenmeyi öğrenme, inisiyatif alma ve girişimcilik, sosyal ve kamusal yeterlilikler, kültürel farkındalık ve ifade alanlarında en üst düzeye çıkaracak tedbirleri alacağız.
- Derslik ve öğretmen başına düşen ortalama öğrenci sayılarını tüm okullarda OECD ortalamaları seviyesine çıkaracağız.
- Öğrencilerimizin çeşitli alanlarda yetkinliklerini ölçen PISA ve TIMSS gibi uluslararası testlerde ülkemizin performansını yükselteceğiz.
- Çocuklarımızın yetenek ve becerilerine uygun alanlara yönelmelerini güçlendirecek yeni mekanizmalar geliştireceğiz.
- İlgi ve beceri temelinde yönlendirme, etkili öğrenme, beceri geliştirme ve geleceğe hazırlama konusunda rehberlik ve psikolojik danışma faaliyetlerini daha etkin hale getireceğiz.
- Müfredatımızı günün ihtiyaçlarına göre ve eğitim kalitesi üzerindeki etkisini ölçerek düzenli olarak güncelleyeceğiz. Öğrencilerimize bilgi yüklemek yerine onları hayata hazırlayacak, öğrenmeyi öğretecek, beceri ve özgüven verecek, kabiliyetlerini ortaya çıkaracak, milli ve insani değerleri aktaracağız.
- Öğrencilerimizin iklim değişikliği alanında farkındalıklarını ve bilinç düzeylerini artırarak çevreye duyarlı yetişmesini sağlayıcı tedbirler alacağız.

- Ulusal Risk Kalkanı Modelini, okul öncesi eğitimden başlayarak eğitim sistemimizde gerekli uyarlamaları yaparak gelecek nesilleri bilinçlendirme çalışmalarını sağlayacağız.
- 3-5 yaş grubu okul öncesi eğitimde okullaşma oranını yüzde 90'a çıkaracağız.
- Erken uyarı ve takip sistemini hayata geçirerek okul devamsızlığı ve terk oranlarının düşürülmesini sağlayacak ve eğitim kademelerinin tümünde yüzde 99 ve üzerinde okullaşma oranlarına ulaşacağız.
- Sanal sınıf ortamları, artırılmış gerçeklik barındıran içerikler, oyun temelli mobil uygulamalar gibi teknolojik gelişmeleri öğrenmede uygun bir araç olarak kullanmak yönünde çalışmalar geliştireceğiz.
- Öğretme yöntemlerini ve müfredatı gözden geçirerek, Türkçe, matematik ve yabancı dil öğrenimini çok daha etkin hale getireceğiz.
- Okul öncesinden ortaöğretime kadar tüm kademelerdeki eğitim programlarında müfredatın geneline "Değerler Eğitimi"ni entegre eden bir yaklaşımı hayata geçireceğiz.
- Kaliteyi odağına alan eğitim yatırımlarımıza hız kesmeden devam edeceğiz. Okul binalarımızı; yeterli spor ve kültürel faaliyet alanlarına sahip, yerel mimariye uygun, tarihsel ve kültürel mirasımızı yansıtan, ekonomik, estetik, temiz, emniyetli, erişilebilir çerçevede inşa edeceğiz.
- Gençlerin yakın tarihimizi daha iyi öğrenmelerine yönelik programlar uygulamaya koyacağız.
- Öğrenciyi merkeze alan bir anlayışla eğitim ortamları, öğretim materyalleri ve eğitim-öğretim uygulamaları geliştirecek, öğrenme ve gelişim düzeyi akranlarından geride kalan öğrenciler için telafi edici programlar düzenleyeceğiz.

- Öğrencilerimizin bilgi teknolojileri alanlarında gelişmelerini sağlamaya devam edeceğiz.
- Okullarımızı öğrencilerin birbirleriyle rekabet ettikleri bir alan olarak değil, iş birliği içerisinde öğrencilerimizin tüm yönlerinin keşfedildiği, kıymet gördüğü, kendilerini rahatça ifade edebildikleri hayat merkezleri olarak geliştireceğiz.
- Sağlıklı yaşamayı ve hastalıklardan korunmayı öğrencilerimizin okul hayatında öğrenmesini sağlayacak, bu sayede daha sağlıklı nesiller yetiştireceğiz.
- Mesleki eğitimde oda ve borsaların daha fazla sorumluluk üstlenmelerini sağlayarak okul ve iş dünyası arasındaki iş birliğini güçlendireceğiz.
- Eğitim müfredatını yeniden ele alacak, yeşil ve dijital dönüşüm ile ilgili konuları eğitim müfredatına dahil edeceğiz.
- Ulusal düzeyde politika belirleme, koordinasyon ve denetim konularında etkinliği artıracak uluslararası norm ve standartlara uygun şekilde Millî Eğitim Bakanlığının kurumsal yapısını ve kapasitesini güçlendireceğiz.
- Meslek Liseleri başta olmak üzere eğitim kurumlarımızda patent, faydalı model, marka ve tasarım tescil sayısını sürekli artıracak ve her yıl tescil alınan ürünlerin en az yüzde 10'unun ticarileşmesini sağlayacağız.
- Profesyonel okul yöneticiliği uygulamalarımızla çağdaş normlara uygun öğrenci eğitim-öğretim merkezi olarak okullarımızın etkin yönetimini sağlayacağız.

3.2 Yükseköğretim

- Yeşil dönüşüm ve dijital dönüşüm konusunda üniversitelerin ihtiyaçlarını tespit edecek ve altyapıları geliştirecek, üniversite-sanayi iş birliğini güçlendireceğiz.

- Üniversitelerin uzmanlaşmalarını desteklemeye devam edecek, gelişim, yetkinlik düzeyleri ve bölgesel ihtiyaçlar dikkate alarak kapasitelerini güçlendireceğiz. Üniversitelerimizin küresel rekabet gücünü artıracak, ilk 500'e giren Türk üniversitesi sayısını en az 10'a çıkaracağız.
- Yükseköğretim sisteminde her düzeydeki yetkilerin dengeli dağılması ve hesap verebilirliğin güçlendirilmesi için yeniden yapılandırma gerçekleştireceğiz. Üniversitelerin çeşitliliğine ve kendilerini geliştirmesine kolaylık sağlayan bir yapı oluşturacağız. Bu kapsamda, devlet üniversitelerinin idari yapısında yapacağımız değişiklik ile mütevelli heyeti oluşturulmasına imkân sağlayarak üniversite özerkliğini artıracacağız.
- Yükseköğretim kurumlarının bütçelerinin stratejik plan ve performanslarına göre verilmesini sağlayacağız. Böylece, kurumlar arası rekabeti artırarak kaynakların daha rasyonel ve verimli kullanılmasını sağlayacağız.
- Yükseköğretim kurumlarımızdaki nitelikli eleman açığını kapatmak amacıyla öğretim elemanı sayısını artıracacağız. Doktora eğitimini daha cazip hale getireceğiz ve Türkiye'deki yıllık doktora mezun sayısını 25 bine çıkaracağız.
- Türkiye'de doktora yapan öğrencilere altı ay yurtdışı araştırma bursu imkânı sağlayacağız. Akademisyenlerimize yurtiçi ve yurt dışında daha fazla konferans katılım destekleri sağlayacağız.
- Üniversitelerimizin rekabet gücünü artırmak amacıyla uluslararası arenada alanlarında öncü akademisyenlerin Türkiye'de eğitim vermelerini teşvik edeceğiz.
- Türkiye'deki köklü üniversitelerin yurt dışında kampüs ve birim açmalarını sağlayacağız.

- Akademik Hareketlilik Projesini genişleterek, ğretim yeleri ve araştırmacıların yurt çapında değişimini destekleyeceğiz. Gönüllölük esasına dayalı bu sistem ile karşılıklı bilgi ve deneyim paylaşımını artıracamız.
- Üniversite-sanayi iş birliğini geliştirmek için ortak proje sayısını artırarak karşılıklı insan kaynağı değişimini destekleyeceğiz.
- Üniversitelerin öz gelirlerini ve merkezi bütçeden sağladığımız kaynakları artırarak ğrenci başına yapılan harcamalarını OECD lkeleri ortalamasına çıkaracağız.
- Uluslararası ğrenci sayımızı 1 milyona çıkararak, Türkiye’yi dünyada en çok tercih edilen ilk beş ülkeden biri yapacağız.
- Türkiye’nin uluslararası yayın ve patent sayısını artırarak dünyada üst sıralara taşıyacağız.
- Küreselleşen ve rekabetin arttığı günümüz dünyasında, işgücü piyasasının değişen talep ve koşullarını dikkate alarak programlarda yapacağımız sürekli güncellemelerle mezunların istihdam edilebilirliğini artıracamız. Böylece, mezunlarımız yalnızca ulusal ölçekte değil, aynı zamanda uluslararası alanlarda da istihdam edilebilecekler.
- Ülkenin meslek ihtiyacına göre veri çalışması yapılarak eğitimde dönüşümü yapacağız. Üniversiteler açılırken bir bölgede açılan üniversitenin o bölgedeki mesleki ihtiyaçlara karşılık vermesini sağlayacak, bölgeye göre, gençlerin hangi bölümlerden mezun olması gerektiğini tespit ederek, o bölümlere akademik çalışmalar, altyapı ve kadro açısından destek sağlayacağız.
- Ortaöğretim sistemi üzerindeki baskıyı azaltmak amacıyla yükseköğretime geçişteki sınavların yılda birden çok kez yapılmasını temin edeceğiz.

- Ön lisans ve lisans programlarının içeriklerini meslek ve istihdam odaklı yenileyeceğiz. Mezunların istihdam edilebilirliğini artırmak için bulundukları ilde veya diğer illerde işyeri ve staj uygulamalarını destekleyeceğiz.
- Meslek yüksekokulları mezunlarının diplomalarında yer alan program adları ile meslek tanımlamalarındaki farklılıklar giderilmek suretiyle, bu öğrencilerimizin kamu ve özel sektörde iş bulmalarını kolaylaştıracacağız.
- Yükseköğretime erişimi kolaylaştırarak fırsat eşitliğini sağlayacağız. Geçmişte yükseköğretimden faydalanamamış özellikle 35 yaş üstü kadınların yükseköğretime erişimini destekleyecek adımlar atacağız.
- Yapay zekâ alanındaki gelişmelere yön veren bir ülke olmak için üniversitelerde yapılan çalışmaları öncelikli olarak destekleyeceğiz.
- Öncelikli olarak beşerî, sosyal, fen-mühendislik ve sağlık alanlarında lisansüstü programlarındaki araştırma görevlisi sayısını artıracacağız.
- Öğretim üyesi yetiştirme ve araştırma altyapılarını dikkate alarak üniversiteleri gruplara ayıracak, bu çerçevede üniversitelerin ihtisaslaşması ile performanslarını dikkate alarak kaynak tahsisi yapacağız.
- Yeni kurulacak üniversite ve fakülteler için, öğrenci ve öğretim elemanı sayısı ile kurulmuş bulunan fakültelerin doluluk oranları, kamu ve işgücü piyasasının ihtiyaçları gibi kriterleri baz alan bir mekanizma geliştireceğiz.
- Yurt dışındaki üniversitelerin Türkiye’de, Türkiye’deki üniversitelerin de yurt dışında faaliyet göstermelerine imkân vererek uluslararası akademik etkileşimi artıracacağız.
- Eğitim düzeyine göre işgücü talebi ile işgücü arzı arasındaki uyumu artıracacağız.

3.3 Eğitimde Fırsat Eşitliği

- Eğitimde fırsat eşitliğini artırmak amacıyla uygulanacak projelerle ülkemizin okullar arası başarı farklarına dair OECD ve IEA göstergelerindeki sıralamasını iyileştireceğiz.
- Türkiye Yüzyılı'nda, kalkınmanın en önemli unsuru olan eğitim en temel önceliğimiz olmaya devam edecektir. Bu çerçevede, eğitim sistemimizin beşerî ve fiziki kalite göstergelerini gelişmiş ülkeler düzeyine getirmeyi hedefliyoruz.
- Okullarda doğal afetlere karşı gerekli ekipmanlar ile temel araç-gereçlerin hazır bulunmasını sağlayacağız.
- Eğitsel e-içeriklerle müfredatı bilgi teknolojileri destekli öğretime daha uygun hale getireceğiz.
- Eğitim politikalarının uygulanmasında yapay zekâ destekli karar destek sistemleri kullanarak etkinliği artıracacağız.
- Okulöncesi öğrenciler de dâhil olmak üzere 5 milyon öğrencimize verilmekte olan ücretsiz öğle yemeği desteğini devlet okullarımıza yaygınlaştırma çalışmalarına devam edeceğiz.
- Pandemi döneminde yaygın olarak kullanılan uzaktan eğitim yöntemlerini, dezavantajlı kesimler ile eğitim çağı dışında kalanların kaliteli eğitim imkânlarına erişmesinde etkin bir araç olarak kullanmaya devam edeceğiz.
- Okul öncesinden ortaöğretime kadar tüm okulların imkânlarını iyileştirecek ve böylece okullar arası imkân farklılıklarını azaltacağız.
- Kullanılmayan tüm köy okullarını köy yaşam merkezlerine dönüştüreceğiz.
- Okul kütüphanelerimizi zenginleştirecek, okuma alışkanlığının kazandırılması ve yaygınlaştırılması için yeni uygulamaları hayata geçireceğiz.

- Bilim ve Sanat Merkezlerini (BİLSEM) tüm ilçelere yaygınlaştırarak özel yetenekli öğrencilerimizi daha etkin bir şekilde destekleyeceğiz.
- Tüm okullarımızda tekli eğitime geçecek, okul sonrası etüt imkânlarını yaygınlaştıracak, velilerimizin iş hayatıyla okul programlarını uyumlu hale getireceğiz.
- Eğitimde fırsat eşitliği ilkesiyle dil, din, ırk ayrımı yapmaksızın ülkemizde bulunan her bir çocuğun okullaşmasını sağlayacağız.
- Mevsimlik tarım işçilerinin çocuklarının eğitim imkânlarını daha da iyileştireceğiz.
- Organize sanayi bölgesinde meslek lisesi kurulması uygulamasını yaygınlaştıracak, mesleki ve teknik lise mezunlarının istihdamını özendireceğiz.
- Mesleki eğitim merkezlerindeki çırak ve kalfa sayısını 2 milyona çıkartacağız. Böylece küçük ve orta ölçekli işletmelerin tüm çırak, kalfa ve usta ihtiyacını karşılayacağız.
- Ekonomide ve işgücü piyasasındaki değişikliklere hızlı uyum sağlayacak, yeni alanlardaki ihtiyaçları karşılayacak şekilde mesleki eğitim ve istihdam planlaması yapmaya devam edeceğiz.
- Hayat boyu öğrenme kapsamında yeşil ve dijital becerilerin geliştirilmesine yönelik eğitimler vereceğiz.
- Engelli bireyler için taşınalı eğitime devam edecek, onların eğitime erişiminde yaşanabilecek zorlukları yerinde tespit ederek çözeceğiz.
- Yetişkin engelli bireylere hizmet eden halk eğitim merkezlerini tüm ilçelere yaygınlaştıracacağız.

- Okul çağı dışında kalan vatandaşlarımızı da kapsayacak şekilde hayat boyu öğrenme programlarını her ay en az bir milyon vatandaşa ulaştırıp daha fazla yaygınlaştırarak uygulayacağız.
- Türkiye Maarif Vakfı'nı aktif bir şekilde kullanmaya devam edecek, yurt dışında yaşayan vatandaşlarımıza kaliteli ve etkin eğitim hizmeti vermeyi sürdüreceğiz.

3.4 Öğretmenlerin Özlük Hakları

- Gerek üniversitede eğitim alma aşamasında gerek mesleklerini icra ettiği dönemde öğretmenlerimizin yetkinlik ve yeterliliklerinin geliştirilmesi çalışmalarına hız vereceğiz.
- Küresel gelişmeler ışığında sürekli güncelleme gerektiren eğitim alanında başarının kritik faktörü öğretmenlerimizdir. Tüm öğretmenlerimiz her yıl hizmet içi eğitime tabi tutulacaktır. Öğretmenlerimizin ihtiyaç duyduğu nitelikli hizmet içi eğitimleri yoğunlaştıracak, yıllık öğretmen başına eğitimi 300 saate çıkartacağız.

4. SİNAN OĞAN

4.1 Okul Öncesi ve Zorunlu Eğitim Süreci

- Eğitim bakanlık politikasından çıkarılacak ve devlet politikası ile yönetilecek.
- Yabancı dille eğitime ağırlık verme yerine, zorunlu temel eğitim döneminin sonuna kadar dünyayı izleyebilecek ve evrensel yarışa girebilecek, yabancı dille kendisini en mükemmel şekilde ifade edebilecek düzeyde gençlerimizin en az bir yabancı dil öğrenmelerini sağlayacak bir sistem geliştirilecektir.
- Zorunlu Temel Eğitim kesintisiz olarak 12 yıl olacak, bu eğitim 5, 3, 4 yıl olarak uygulanacaktır
- 3308 Sayılı Mesleki Eğitim Kanunu günün ihtiyaçlarına göre yeniden düzenlenecek; eğitimin ilk 8 yılında sağlıklı bir yönlendirme sistemi oluşturulup öğrencilerimizin yeteneklerine göre ihtisaslaşmaya adım atması teşvik edilecektir.
- Eğitimin ana ağırlığı mesleki ve teknik eğitime verilecektir. Mesleki ve teknik eğitim göreceğ öğrencilerin eğitim sürelerinin en az yarısında uygulama yapabilmeleri sağlanacaktır.
- Ülkenin ihtiyaç duyacağı her alanda mesleki ve çıraklık eğitiminin kalitesi yükseltilecektir.
- Türk kültürü ile çelişmeyen gelişmiş dünyadaki genel kabul görmüş uygulamalar da dikkate alınarak okul öncesi eğitimde çok daha başarılı olabilmenin evrensel kriterleri uygulanacaktır.

- Temel Eğitim müfredatı yeniden gözden geçirilecek, bilgi aktarımı ağırlıklı yapıdan, beceri odaklı, yaratıcı, soran ve sorgulayan ve öğrendiklerini hayatında uygulayan insanların yetiştirildiği bir yapıya dönüştürülecektir.
- Okullarımızda resim, müzik, oyma, folklor, heykel, tiyatro, fotoğraf ve sinema gibi görsel sanat atölyeleri ile el becerilerinin gelişimine yönelik işliklerin olması sağlanacaktır.
- Temel eğitim almış öğrencilerimizin seviyeleri ölçülerek özellikle bilim ve teknoloji alanlarında uluslararası sınavlarda elde ettikleri dereceler dikkatle takip edilerek sürekli en iyi 10 ülke arasında bulunması hedeflenecektir.
- Bütçeden eğitime ve temel eğitim seviyesinde araştırma geliştirme ve laboratuvarlar, işlikler ve bilginin kullanılabildiği uygulama alanları için ayrılan pay kademeli olarak yükseltilecektir. İlk 5 yıl içinde Avrupa Topluluğu ortalaması yakalanacak ilk 10 yıl içinde Avrupa Topluluğu'nun en zengin 5 ülkesinin seviyesine yükseltilecektir. Fen bilimleri dersleri (fizik, kimya, biyoloji, jeoloji, astronomi gibi) mutlaka laboratuvarlarda işlenecek, soyut matematik felsefesi, matematiği neden öğrenmeliyiz, matematik dili ve deneysel matematik dersleri ayrı ayrı ele alınarak ve buna uygun müfredat geliştirilecektir.
- Lise seviyesinde öğrenmenin kolay yollarını göstermek üzere öğrenmenin öğretilmesi, ilk yardım, insan ve hayvan anatomisi, temel sağlık ve hastalıkların nedenleri dersleri müfredata konulacaktır.
- Eğitim; siyasi mülahazalardan uzak ve uzmanlardan oluşan bir kurul tarafından planlanacak, Eğitim Şurasının çalışma sonuçları ve önerileri Plânlama Kuruluna sunularak değerlendirilecektir.
- Yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın çocuklarının kültürel kimliklerini korumaları ve geliştirmeleri için yaz kurs ve tatil kampları, izcilik ve

öğrenci değişim programları gibi yaygın ve örgün eğitim imkânları artırılacaktır. Ayrıca, Türk Dünyasından öğrencilerin kaydolacağı dil, fikir gönül, iş ve ülkü birliği sağlamak üzere Türkiye Türkçesi ile eğitim ve öğretim yapan Temel Eğitim Kurumları oluşturulacaktır.

- Eğitimin tüm seviyelerinde sanat ve sporun aktif olarak öğrencilerin yaşamının bir parçası olması sağlanacaktır. Zorunlu eğitimini tamamlayan her öğrencinin sporun en az bir dalında lisanslı sporcu olması amaçlanacaktır. Ülkemizin her bölgesinde yaşayan 118 yurttaşların en az kendi bölgelerinin halk oyunları ve danslarını öğrenebilmeleri için dersler konulacaktır.
- Lise seviyesinde öğrenmenin kolay yollarını göstermek üzere öğrenmenin öğretilmesi, ilk yardım, insan ve hayvan anatomisi, temel sağlık ve hastalıkların nedenleri dersleri konulacaktır.
- Okul öncesi eğitim tam gün ve zorunlu olacak, eğitim, okul öncesinden yükseköğretime kadar, toplum refahı ve ekonominin değişen talepleri arasında dengeyi sağlayacak şekilde planlanacak, plan hedefleri ile gerçekleştirmeler yıllık eğitim şuralarında değerlendirilecektir.
- Okul yönetimi, idari işler ve eğitim işleri olarak ikiye ayrılacak, aynı şekilde İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri idari ve eğitsel açıdan etkin icraat ile eğitim planlarının ve hedeflerin gerçekleşmesi açısından birinci derecede sorumlu olacaktır. Eğitim kurumları ve eğiticiler eğitimin başarısı açısından bilimsel esaslar çerçevesinde denetlenecektir. Bu hedefler doğrultusunda liyakat ve kabiliyeti esas alan bir yönetici atama sistemi esas alınarak, il, ilçe milli eğitim müdürleri, okul yöneticileri tespit edilecek. Torpil arama dönemi sona erdirilecektir.

- Temel Eğitim Kurumlarında, bilgisayar programlama, finansal okuryazarlık, siyasi/hukuki okuryazarlık, hitabet, tiyatro ve sanat ve el becerileri gibi hayata ait konular ile ilkokuldan itibaren tüm seviyelerde kodlama ve programlama derslerinin de dahil olduğu yeni bir müfredat programı benimsenecek, zorunlu olarak temel sağlık bilgisi, ilk yardım ve acil müdahale dersleri verilecektir.
- Mesleki ve uzmanlık liselerinden mezun öğrencilerin kendi mesleklerine uygun yükseköğretim görmek istemeleri ve (tıp ve hukuk hariç) kendi bölümlerini tercih etmeleri durumunda, seçme sınavında kendilerine ek puan verilecektir.

4.2 Yükseköğretim

- Üniversitelerdeki dayatmacı anlayış yıkılacak.
- Profesyonel yönetim anlayışı çerçevesinde yeni bir rektörlük sistemi kurulacak
- YÖK kapanacak. Üniversitelerarası koordinasyon merkezi kurulacak.
- ODTÜ, Boğaziçi Üniversitesi gibi prestijli üniversitelerin lisans bölümü kapanacak, birer araştırma üniversitelerine dönüştürülecekler.
- Yükseköğretim; akademik ve bilimsel özgürlük, kurumsal özerklik, çeşitlilik, şeffaflık, hesap verilebilirlik, katılımcılık, rekabet ve kalite ilkeleri esas alınarak planlanacaktır.
- Akademik çalışmalar üzerinde her türlü siyasi etki, baskı ve kısıtlamalar ortadan kaldırılacak ve akademik çalışmalar, araştırma ve geliştirme faaliyetleri, yenilikçi girişimler için özgür ve özerk bir yükseköğretim ekosistemi oluşturulacaktır.
- Yükseköğretim Kurumlarında eğitim dili Türkçedir. Mevcut Yükseköğretim Kurumları iki ana gruba ayrılarak ilk 20 üniversite

araştırma ve akademisyen yetiştirme merkezleri olarak yeniden yapılandırılacak bu kurumlara üstün zeka, yetenek ve disiplinde Üniversite eğitimlerini tamamlamış ve yapılan sınavlarda başarılı olan öğrenciler kabul edilecektir. Bu üniversiteler dünyadaki önemli üniversitelerle paralel ders programları uygulayacak, eğitim kalitesinin düşmesine asla izin verilmeyecektir. Hedef İlk 5 yıl içinde dünyanın en iyi üniversiteler listesinin ilk 100 üniversitesi arasına en az 5, 10 yıl içine en az 10 üniversite sokulacaktır.

- Ülkedeki tüm Yüksek Öğretim Kurumları bağımsız Mütevelli Heyetler tarafından yönetilecek, bu heyetler akademik ve idari personeli tayin edecek, devletin üniversitelere verdiği kaynaklara ilave kaynak yaratılması 125 işlerini üzerine alacaktır. Mütevelli Heyetleri en az 3 yıl süreyle görev yapmak üzere, Ticaret ve Sanayi Odaları, Milli Eğitim Bakanlığı ve Yüksek Öğretim Kurulu temsilcileri ile Seçilmiş Öğrenci ve Çalışanların Temsilcisinin tayini ile oluşturulacaktır. Üniversitelerin akademik başarıları yanında patent tescilleri ve ticarileştirilen buluşlar da başarı ölçütü olarak kabul edilecektir.
- Üniversitelerde Akademik Personel/Öğrenci Sayısı oranları titizlikle uygulanacak, bu oranlar Avrupa Topluluğunun bu konudaki oranlarından daha yüksek olmayacaktır. Akademik personelin haftalık ders saatleri Avrupa Topluluğunun bu konuda sahip olduğu ortalamalardan daha yüksek olmayacaktır.
- Akademik personel elde edeceği telif ücretleri kendilerine ait olmak üzere iki aşamada ücretlendirilecektir. Tüm akademik personel temel bir maaş alacak, bunların yanında yıl içinde yaptığı bilimsel çalışmalar, buluşlar,

sempozyum bildirileri ve atıf alan yayınları belli kriterler getirilerek ayrıca ücretlendirilecektir.

- İhtisas üniversitelerinin oluşturulması teşvik edilecektir. Türkiye’deki üniversiteden bazıları yeni teknolojiler geliştirme bölgeleri ve teknoparklarla bilişim, sağlık, biyoteknoloji, nanoteknoloji, savunma, uzay, havacılık gibi ihtisas alanlarında yoğunlaştırılacaktır.
- Dünyanın çeşitli ülkelerinde yaşayan soydaşlarımızla dil, fikir, gönül, iş ve ülkü birliği sağlayabilmek üzere üniversitelerin sahip olduğu kontenjanların % 20’si soydaşlarımıza ayrılacak ve Yükseköğretim Kurumlarında parasız eğitim almaları sağlanılacaktır.
- Üniversitede akademik, sanatsal, sosyal sorumluluk, spor gibi alanlarda üstün başarı kazanmış öğrenciler tespit edilerek, çalışma ve bilgi birikimini desteklemek amacıyla kendisine bir rehber akademisyen atanacaktır. Bu öğrencilerin benzer öğrencilerle düzenli olarak bir araya getirileceği özel çalıştaylar gerçekleştirilecek, öğrenciler eğitimleri süresince maddi ve manevi yönden desteklenecektir.
- Üniversite eğitiminin sonrasında öğrencinin akademik çalışmalarını sürdürebilmesi için gerek yurt içi, gerekse yurt dışı okullarla temasa geçebileceği projeler hayata geçirilecektir.
- Akademik çalışmalar üzerinde her türlü siyasi etki, baskı ve kısıtlamalar ortadan kaldırılacak ve akademik çalışmalar, araştırma ve geliştirme faaliyetleri, yenilikçi girişimler için özgür ve özerk bir yükseköğretim ekosistemi oluşturulacaktır.
- Öğrenci ve öğretim elemanı dolaşım ve akreditasyon sistemi güncellenerek verimli hale getirilecektir.

- ULAKBİM bilimsel yayın ve atıf dizininde yer alan herhangi bir dergi veya yayınevine makale ve kitap olarak başvuruda bulunan bir akademik yayının, objektif ölçütlerle hakem ve yayın aşamasına dair bütün süreçlerde şeffaf olarak izlenebilirliği sağlanacaktır.
- Bilimsel ve teknolojik ortam tesis edilerek beyin göçünün önüne geçilecek, ülkemizdeki yükseköğretim kurumları, uluslararası öğrenciler ve öğretim üyeleri için çekim merkezi haline getirilecektir.
- Yurt içinde veya yurt dışında çalışan, alanında uzman ve saygın bilim adamlarıyla iş birliği sağlanarak ortak çalışmalar, projeler gerçekleştirilmesi için fırsat ve imkân sağlanacaktır.

4.3 Eğitimde Fırsat Eşitliği

- Gençlere, özellikle üniversiteyi yeni kazanmış olanlara bir defaya mahsus yerli ve milli olan bir teknoloji şirketinden çek verilecek. Verilen bu çek ile hem gençler istedikleri teknolojik ürünlere ulaşacak hem de teknoloji sanayiinde teşvike yol açacak.
- Gençler rahat bir şekilde kendini ifade edebilecek.
- Türkiye'nin önemli sorunlarının başında gelen eğitim sorunu, çocuklarımızın 21.Yüzyılın meydan okumalarını aşabilmeleri için 5 yıl içinde öğretmenler, okul binaları, ders içerik ve geçme sistemi ile yeni bir zemine oturtulacaktır. 10 yıl içinde dünyanın örnek eğitim sistemlerinden biri haline getirilmiş olacaktır.
- Çocuklarımızın günümüzün gerektirdiği teknolojik, bilimsel, sosyal ve kültürel alt yapı standartlarına sahip uluslararası alanda rekabet edebilir, diğer ülkelerin örnek alacağı seviyede, milli değerlere sahip, öncelikle iyi insan olarak yetiştirilmeleri için tam donanımlı iyi okullarda eğitim alması sağlanacaktır.

- Eğitimin her kademesinde; çocuklarımızın üretici, yaratıcı, el ve akıl becerilerine sahip, elde ettiği bilgileri nasıl kullanacağını bilen ve kullandığı bilgilerle yeni şeyler ortaya koyabilecek, özgür düşünceli ve eleştirel bakış açısına sahip, özgüveni ve teşebbüs kabiliyeti yüksek, kendisini her şartta doğru ve açık bir şekilde ifade edebilen bireyler olarak yetişmesi için özen gösterilecektir.
- Köy okulları tekrar açılacaktır.
- Üniversite sınavına girerek herhangi bir eğitim programına yerleşen her üniversite öğrencisine devlet, yükseköğretim yurdunda oda tahsis etmekle yükümlü olacaktır.
- Öğrenci sınıfta kalmadığı sürece yurttan çok düşük bir ücret ödeyerek ve bedava internet kullanımı hakkına sahip olarak kalabilecektir.
- Okulların fiziki şartları iyileştirilerek spor ve sanata yönelik eğitimler desteklenecektir.
- Eğitime erişimde fırsat eşitliği esas alınacak ilk 5 yıl içinde eğitim standardı yükseltilecek 10 yıl içinde her isteyen eğitim almak istediğı yüksek eğitim kurumuna sınavsız devam etmesi sağlanacaktır
- Devletin eğitim kurumları, okul öncesi eğitimden başlayarak üniversite üstü eğitime kadar ücretsiz olacaktır.
- Yetişkinlerin ve kadınların eğitime özel önem verilerek, etkin bir yaygın eğitim programı uygulanacaktır. Bu çerçevede, Halk Eğitim Merkezleri daha etkin kullanılacak, belediyelerin meslek edindirme kursları açmaları yerine bu merkezlere etkin katılımları sağlanacaktır.
- Eğitimde yöneticilerin atanmasında ehliyet, liyakat ve kabiliyet esas getirilecektir. Yöneticiler üstlendikleri birimdeki her ferdin nitelik gelişimlerinden, başarı trafiklerinden sorumlu olacaklardır.

- Tüm şehirlerde üniversite öğrencilerine yönelik yurt sorununun çözümünde, belediyeler, meslek kuruluşları, odalar ve özel sektörün katılımı sağlanacak, bu kuruluşlara devlet desteği verilecektir. Kredi ve Yurtlar Kurumu daha etkin denetim görevi üstlenecektir.
- Özel ve kamu kuruluşları ile TÜBİTAK, TUBA ve üniversitelerin laboratuvarları ve teknoloji merkezlerinde AR-GE ve patent çalışmalarına hız ve önem verilecektir.

4.4 Öğretmenlerin Özlük Hakları

- Bilimde, teknolojide, sanatta ve sporda en ileri ülkelerle yarışabilecek kuşaklar yetiştirmek için bu alanları adeta hayat felsefesi olarak özümsemiş öğretmenler yetiştirilecektir.
- Taşımali eğitim iptal edilerek köylere öğretmen atamaları yapılacaktır
- Köylere olacak atamalardan öğretmen sayısına ihtiyaç artacağından dolayı bütün öğretmen adaylarını öğretmenliğe atayacaktır. Türkiye'nin geleceğini inşa eden öğretmenler hak ettikleri maaşı ve toplumsal konuma tekrar kavuşacaklardır
- Akademik, malî, sosyal ve idarî düzenlemelerle öğretmenlik, saygın ve cazip bir meslek haline getirilecektir. Öğretmenlerin, maaş, ücret, sosyal haklar ve emeklilik hakları iyileştirilecek her yıl yaptığı çalışmalarla ilgili, kitap, araştırma, makale, çözüm önerileri gibi eserleri ortaya koyması talep edilecek ve bu tür çalışmalar objektif ilkelere bağlanarak değerlendirilip ayrıca ücretlendirilecektir.
- Öğretmen alımında mülakat kaldırılacak. KPSS üstünlüğüne göre atama esas olacaktır. 500 bin ataması yapılmayan öğretmen dikkate alınarak, öğretmen atamada sadece norm kadro esas alınmayacak, kurs merkezlerine öğretmen atama, her köy okuluna en az bir öğretmen ataması vb. yeni

projelerle, mezun olan öğretmenlerimizin beklentileri karşılanacak, yetişmiş iş gücümüz heba edilmeyecektir.

- Sözleşmeli öğretmenlik uygulaması kaldırılacak, tüm öğretmenler 657 sayılı DMK'nın 4-A Maddesine göre kadrolu hale getirilecektir.
- Öğretmenlerin Yüksek Lisans ve Doktora yapması, tayin, terfi ve maaş sistemlerinde yapılacak değişikliklerle teşvik edilecektir.
- En kısa sürede “Öğretmenlik Meslek Kanunu” çıkarılarak, öğretmenliğin çok daha itibarlı bir meslek haline gelmesi sağlanacaktır.
- Eğitim Fakültesi kontenjanları ülkenin öğretmen ihtiyacı dikkate alınarak revize edilecektir.
- Bölgeler arası gelişmişlik farkları dikkate alınarak, öğretmenlere “Mahrumiyet bölgesi tazminatı” ödenecektir. Tazminat oranı söz konusu bölgelerde kalınan her yıl dikkate alınarak artırılarak ödenecektir.
- Akademik, malî, sosyal ve idarî düzenlemelerle öğretmenlik, saygın ve cazip bir meslek haline getirilecektir. Öğretmenlerin, maaş, ücret, sosyal haklar ve emeklilik hakları iyileştirilecek her yıl yaptığı çalışmalarla ilgili, kitap, araştırma, makale, çözüm önerileri gibi eserleri ortaya koyması talep edilecek ve bu tür çalışmalar objektif ilkelere bağlanarak değerlendirilip ayrıca ücretlendirilecektir. 3600 ek gösterge en kısa sürede hayata geçirilecektir.

ADAYLARIN SEÇİM VAATLERİ HAKKINDA DEĞERLENDİRMELER

KEMAL KILIÇDAROĞLU

Günümüz Türkiye'si'ndeki mevcut eğitim sistemin kamuoyunu en çok meşgul eden meselelerinden biri olmuştur. Millet İttifakı'nın Cumhurbaşkanı adayı olan Kemal Kılıçdaroğlu, 30 Ocak 2023 tarihinde Millet İttifakı'nı oluşturan 6 partinin de onaylayarak yayınladığı “Ortak Politikalar Mutabakat Metni” içerisinde “Eğitim ve Öğretim” başlığı altında eğitim sisteminin sorunlarına dair çözüm önerilerini ve vaatlerini kamuoyuna sunmuştur.

Kemal Kılıçdaroğlu, eğitim sistemine dair vaatlerini açıkladığı “Ortak Politikalar Mutabakat Metni”nin ilk kısmını okulöncesi eğitim ve zorunlu eğitim süreçleri oluşturmaktadır. Seçmenlere sunulan vaatlerin, Türkiye'deki eğitim sistemini iyileştirmek için kapsamlı ve ülkeyi geliştirici özelliklere sahip olduğunu söylemek mümkündür. Ortak Politikalar Mutabakat Metni içerisinde yer alan vaatlerde özellikle teknoloji, yenilik ve girişimcilik gibi modern eğitim yaklaşımlarına da vurgular yapılmıştır. Diğer adaylarda bu konu hakkında çeşitli vaatlerde bulunmuştur.

Seçim beyannamesi içerisinde uygulanması ön görülen uygulamalardan bazıları, okul öncesi eğitimi zorunlu hale getirmek, erken çocukluk eğitiminde eşit fırsatları sağlamak için "Kreş Ekosistem Modeli"ni kurmak ve evrensel etik, insan hakları, çevre koruma ve hayvan hakları eğitimi içeren müfredatı iyileştirmektir. 2 yıllık okul öncesi eğitimin zorunlu olarak yapılması maddesi Muharrem İnce'nin de seçim beyannamesi içerisinde de yer almaktadır. Diğer adayların okul öncesi eğitimi zorunlu eğitim sürecine katma uygulamalarına seçim beyannameleri içerisinde yer vermedikleri gözlemlenmektedir. Maddeler

içerisinde LGS'nin kaldırılacağına yönelik vaatler bulunmaktadır. Buna benzer olarak Recep Tayyip Erdoğan'ın ortaöğretim sistemi üzerindeki baskıyı azaltmak amacıyla yükseköğretime geçişteki sınavların yılda birden çok kez yapılmasını vadettiği görülmektedir. Ortak Politikalar Mutabakat Metni'nde öğrenme yoksulluğunu ortadan kaldırmayı, seçmeli ders sayısını artırmayı ve öğrencilerin ilgi, tercih ve yeteneklerine uygun olmayan bir okula veya programa gitmek zorunda kalmamalarını sağlamak için rehberlik ve danışmanlık sistemlerinin geliştirilmesini amaçlayan maddelerin yer aldığı söylenebilmektedir. Maddeler içerisinde kız çocukların okullaşma ve okula devam oranını artırmak için yapılan vurgunun diğer adaylar çerçevesinde değinilmediği gözlemlenmiştir.

Genel olarak, Ortak Politikalar Mutabakat Metninde, Türkiye'deki eğitim sistemindeki öğrencilerin, toplumun ihtiyaçlarına duyarlı hale getirilmesi amaçlanmıştır. Bununla birlikte yapılması öngörülen maddelerin daha detaylandırılarak seçmenlere sunulması, çalışmaların ne doğrultuda yapılacağına dair fikirlerin oluşmasına yardımcı olacaktır.

Kemal Kılıçdaroğlu ve Millet İttifakı'nın seçim beyannamesi olan "Ortak Politikalar Mutabakat Metni", ülkedeki yükseköğretim sistemi ve üniversitelerde yaşanan sorunlara da çözüm önerileri sunmaktadır. Metin, YÖK'ün kaldırılması önermektedir. YÖK, üniversiteler üzerinde baskı kurarak özerkliklerini kaybetmelerine neden olmaktadır. Bu nedenle, YÖK'ün kaldırılması önerisi, üniversitelerin özerkliğini ve bilimsel çalışmaların gelişimini sağlamak için olumlu bir adım olacaktır. Ancak, YÖK'ün kaldırılması veya yeniden yapılandırılması gibi bir değişiklik yapılması durumunda, yerine getirilecek olan yeni kurumun yapısının ve çalışma yöntemlerinin üniversite özerkliğini kısıtlamayacak şekilde olmasına dikkat edilmesi gerekmektedir. Kemal

Kılıçdaroğlu'nun bu vaadiyle birlikte Muharrem İnce'nin ve Sinan Oğan'ın seçim beyannamelerinin içerisinde YÖK'ün kaldırılmasına yönelik vaatler bulunmaktadır.

Metinde ayrıca, üniversitelerin iç dinamiklerinin düzenlenmesi için maddeler de yer almaktadır. Bu düzenlemeler, özgür düşünceye ve bilimsel metotlara vurgu yaparak, tartışma ortamlarını teşvik ederek ve nitelikli eğitim sunan üniversitelerin gelişimine katkıda bulunarak, üniversitelerin daha verimli ve özerk bir şekilde çalışmalarını sağlayacaktır. Diğer adayların da üniversitelerin iç dinamikleri noktasında çeşitli uygulamalarının vaatler içerisinde yer aldığını söylemek mümkündür.

Kemal Kılıçdaroğlu'nun vaatleri arasında her şehre ve ilçeye üniversite açılması düşüncesinin yeniden değerlendirileceği ve planlamalar yapılacağı maddesinin bulunduğu gözlemlenmiştir. Bununla birlikte yükseköğretim süreçleri içerisinde yer alan “apartman üniversiteler” konusunda vurgu yapılmadığı, bu konuda gerçekleştirilmesi öngörülen planlamaların ne doğrultuda yapılacağının sınırlandırıldığı da görülmektedir. Nitelikli eğitim noktasında yeterli desteği sağlayamayan bu üniversitelerin vaatler içerisinde yer alarak değerlendirilmesinin gerekliliği Ortak Politikalar Mutabakat Metni için söylenebilecek eksiklikler arasındadır.

Ortak Politikalar Mutabakat Metni, yükseköğretim sistemi ve üniversitelerdeki sorunlara çözüm önerileri sunan kapsamlı bir plan olarak değerlendirilebilir.

Kemal Kılıçdaroğlu'nun seçim beyannamesinde yer alan fırsat eşitliğine dair maddelerde; eğitim kurumları ve süreçlerinin cinsiyet, etnik köken, din, dil, yerleşim yeri, sağlık durumu ve sosyo-ekonomik koşullar gözetmeksizin

kapsayıcı bir anlayışla düzenlenmesi ile fırsat eşitliği ve adaletin sağlanması yapılacak olan çeşitli uygulamalara yer verilmiştir. Bu gibi uygulamalar her öğrencinin nitelikli eğitim alma hakkının garanti altına alınması için gereklidir. Devlet okullarındaki öğrencilere ücretsiz süt, su ve öğle yemeği verilmesi, ihtiyaç sahibi öğrencilerin kırtasiye, çanta, kıyafet ve internet erişim ihtiyaçlarının karşılanması gibi tedbirler, dezavantajlı öğrencilerin eğitimdeki engellerini azaltarak eşit fırsatlar sağlayacaktır. Okul içerisinde sağlanacak olan ücretsiz yemekler, Muharrem İnce ve Recep Tayyip Erdoğan'ın vaatleri arasında da bulunmaktadır.

Okul öncesi eğitim çalışan ebeveynlerin ihtiyaçlarının gözetilmesi de önemlidir. "Tam gün tam destek" ilkesinin benimsenmesi, ebeveynlerin çalışma hayatı ile çocukların eğitim hayatı arasındaki dengeyi sağlayacak ve çocukların okul öncesi eğitimden yararlanmasını kolaylaştıracaktır. Kapatılan köy okullarının yeniden açılması, taşınmalı eğitim uygulamasına son verilmesi, birleştirilmiş sınıf uygulamasına son verilmesi ve sınıfların çok kalabalık olduğu yerlerde yeni okul yapımına öncelik verilmesi, öğrencilerin daha iyi bir eğitim almasını sağlayacaktır. Engel gruplarına uygun okulların inşa edilmesi ve engelli çocukların okuldan mahrum kalmasına izin verilmemesi, toplumsal farkındalığın artırılması ve engellilerin eğitime erişimlerinin kolaylaştırılması açısından önemlidir. Kız çocukların okullaşma ve okula devam oranlarının artırılması, cinsiyet eşitliği ve kız çocuklarının eğitim hakkının korunması açısından gereklidir.

Bu vaatlerin uygulanması, Türkiye'deki eğitim sisteminde bazı kronik sorunların çözümünü sağlayabilir. Ancak, vaatlerin gerçekleştirilmesi için kaynakların etkin bir şekilde kullanılması ve eğitim sisteminde yapısal reformların

gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Ayrıca, vaatlerin hayata geçirilmesi sürecinde sürdürülebilirlik ve etkililik açısından değerlendirme ve takip mekanizmalarının oluşturulması da önemlidir.

Kemal Kılıçdaroğlu, eğitim sistemi içerisinde öğretmenlerin maaşlarının yükseltilmesi ve adaletin sağlanması için mücadele ettiğini sürecin başından beri dile getirmektedir ve bunun için hazırlıklar yapıldığını da belirtmektedir. Kılıçdaroğlu, öğretmenlerin kariyer basamaklarının yeniden düzenlenmesi, tayinlerinin daha adil bir şekilde yapılması ve mesleki gelişim olanaklarının artırılması gibi vaatlerde bulunmaktadır. Kılıçdaroğlu ile birlikte Sinan Oğan'ın vaatleri arasında da öğretmenlerin mesleki açıdan sınıflandırılmaları noktasında uygulamalarının olduğunu söylemek mümkündür. Öğretmen sendikalarının güçlendirilmesinin ve öğretmen haklarının korunmasının, eğitim kalitesinin yükseltilmesi için önemli olduğu savunulmakta ve bu yönde planların yapıldığı Ortak Politikalar Mutabakat Metni içerisinde yer alan da vaatlerde bahsedilmektedir.

Kemal Kılıçdaroğlu'nun vaat ettiği iyileştirmelerin finansmanı konusunda net bir plan sunmamış olması, eleştirilere neden olabilmektedir. Atanamayan öğretmenlerin durumuna ilişkin madde için de süreç yönetiminin nasıl olacağı belirsiz olduğundan soru işaretleri oluşturmaktadır. Ortak Politikalar Mutabakat Metnine karşı öğretmenlerin özlük haklarını ayrıntılı bir şekilde açıklamadığı noktasında eleştiriler yöneltilmektedir. Mülakatların kaldırılması maddesi hakkında da yerine ne getirileceği konusunda yeterli bilgi verilmemesi de metne dair bir diğer eleştiridir.

MUHARREM İNCE

Cumhurbaşkanı Adayı Muharrem İnce'nin yazılı bir seçim beyannamesi yayınlanmamış olup “Umudun Bildirgesi” adlı videosundan ve Genel Başkanlığı görevini yürüttüğü Memleket Partisi'nin Parti Programından seçim sürecine ilişkin vaatleri sıralanmış ve incelenmiştir.

Muharrem İnce'nin okul öncesi eğitim ve ortaöğretim alanında vaatleri bulunmaktadır. Ancak, bu vaatlerin detaylı bir şekilde açıklanmadığı ve gerçekleştirilebilirliklerinin net olmadığı görülmektedir. Taranan kaynaklarda okul öncesi eğitimde merkezlerin sayılarının artırılması ve öğrencilere birer öğün ücretsiz yemek sağlanması haricinde okul öncesi eğitimde yapılacaklara ilişkin detaylı bilgiler bulunamamıştır. Diğer adaylar çerçevesinden bu konu hakkında sağlanan vaatlerin daha geniş kapsamlı olduğu söylenebilmektedir. Örneğin Kemal Kılıçdaroğlu'nun vaatleri arasında “Kreş Ekosistemi Modeli”ni ve “Erken Çocukluk Bakımı ve Eğitimi Programı”nı gerçekleştirmenin olduğu görülmektedir. Bununla birlikte Recep Tayyip Erdoğan'ın seçmenlere sunduğu vaatler arasında da Ulusal Risk Kalkanı Modeli yer almaktadır. Devamında ise ortaöğretimde mevcut pek çok sistemde temelde değişiklikler yapılacağı elde edilen vaat maddeleri ile söylenebilmektedir. Bu değişiklikler ortaöğretimin bütün aşamalarını kapsamaktadır. Sistem değişikliği ve düzenlemelerinin yanı sıra yeni eğitim kurumlarının da açılacağı vaatler arasında gözlemlenmektedir. Muharrem İnce'nin seçim beyannamesinde öğrencilerin tercihleri öncelenerek nitelikli mezunlar ve donanımlı gençler hedeflenmektedir. Bu bağlamda devlet tarafından gençlerin gelişimlerine katkıda bulunacak destekler sağlanacaktır. Eğitimin yeniden yapılandırılması sürecinde dezavantajlı gruplar da sürece dahil edilecektir. Diğer adaylar açısından da zorunlu öğretim sürecinde bulunan

müfredat değişikliği önerileri seçim beyannameleri içerisinde birçok noktada yer almaktadır. Verilen vaatlerin gerekçeleri ve nasıl gerçekleştirileceğine ilişkin detaylı açıklamaların ve raporların mevcut olmamasından ötürü maddelerle ilgili sorunlar söz konusudur. Bu nedenle, daha detaylı ve açıklayıcı bir rapor hazırlanması, mevcut sorunların ve önerilerin açıkça belirtilmesi gerekmektedir. Özellikle okul öncesi eğitimde yapılacak düzenlemelerin detaylandırılması ve ortaöğretimde yapılacak değişikliklerin her aşamasının ayrı ayrı ele alınması önemlidir. Eğitim, toplumun geleceği için son derece önemlidir. Bu nedenle, siyasi partilerin eğitim konusunda detaylı ve gerçekleştirilebilir vaatler sunması ve bu vaatleri destekleyecek somut adımlar atması gerekmektedir.

İnce'nin üniversitelerin özerkliği ve YK'n kapatılması, dijital dönüşüm, yurt sorunu, burs miktarları, lisansüstü eğitim ve uzmanlaşma konularında verdiği vaatlerin hepsi ülke akademisi için temel sorunlarının zmne yöneliktir. Özellikle YK'n kapatılması vaadi Kemal Kılıdaroglu ve Sinan Oğan'ın vaatleri arasında da yer alırken Recep Tayyip Erdoğan'ın vaatleri içerisinde bu konu için yükseköğretim sisteminde her düzeydeki yetkilerin dengeli dağılması ve hesap verebilirliğin güçlendirilmesi için yeniden yapılandırma gerçekleştirileceği söylenmektedir. Bu kapsamda, devlet üniversitelerinin idari yapısında yapılacak olan değişiklikler ile niversite özerkliğinin artacağı vaat edilmektedir. YK'n kaldırılmasının gerekliliği diğer tüm adaylarca ortak olan bir konudur.

Muharrem İnce'nin yükseköğretim konusundaki söylemler ile ilgili detaylı bir plan veya hazırlık gözlenmemiştir. Bilgisayar mühendisi sayısının artırılması ve Türkiye'nin bilişimde teknoloji üreten bir ülke konumuna getirilmesi konularındaki vaatler ise olumlu görünmekle birlikte detaylı bir açıklama gerektirmektedir. Sonuç olarak, İnce'nin vaatleri olumlu olsa da yeterli değildir.

Üniversitelerin, akademisyenlerin ve öğrencilerin sorunlarına karşı daha kapsamlı ve detaylı çalışmaya ihtiyacı vardır.

Türkiye'deki eğitim sistemi birçok sorunla karşı karşıyadır. Bu sorunların başında fırsat eşitsizliği, teknolojik altyapı ve özel gereksinimli öğrencilerin eğitimi gibi konular gelmektedir. Türkiye'nin hemen hemen her köşesinde öğrencilerimizin aynı şartlar altında aynı nitelikte eğitim-öğretim gördüğünü söylemek mümkün değildir. Genç düşünürlerin önünü açmak, aydın, rasyonel düşünmeyi başarmış, sorgulayan, üreten yeni nesil oluşturmak şüphesiz ki her öğrenciyi yeniden kazandırmaktan geçer. Muharrem İnce'nin eğitimde fırsat eşitliği vaadi, oldukça değerlidir ancak vaatlerin eksik kalmış olması ve çözüm önerilerinin yetersiz olması, bu konudaki vaatlerin inandırıcılığını zedelemektedir.

Muharrem İnce'nin teknolojiyi eğitimin içine dâhil etmesi olumlu bir vaattir fakat az önce bahsedildiği gibi teknolojiye dair gerekli malzemeleri söz konusu haline getirmediğinden bu vaadin altı doldurulamamıştır. Diğer tüm adaylar içerisinde de günümüzün getirilerinden olan teknolojik değişimlere dair maddelerin yer aldığı, bu noktada ortak bir düşüncenin olduğunu söylemek mümkündür.

Muharrem İnce'nin atanamayan öğretmenlerin sorununu çözmeyi hedeflemesi gençler arasında umut verici bulunmuştur. Ancak, bu sorunun çözümüne ilişkin detaylı bir yol haritası belirtilmemiştir. Benzer şekilde, salgın döneminde karşımıza çıkan; öğretmenlerin teknolojiye ve bunun sonucu öğrencilerine erişememesi, öğretmenlerin bilişim teknolojileri alanında yaşadığı zorluklar, uzaktan öğrenim sürecinde teknolojiye adapte olamamaları gibi sorunlar hakkında vaatler gözlemlenememiştir. Aynı zamanda öğretmenlerin; öğretmen, uzman öğretmen, başöğretmen şeklinde gruplandırılmaları sorununa ilişkin bir vaat de göze çarpmamıştır. Kemal Kılıçdaroğlu ve Sinan Oğan'ın vaatleri arasında bu gibi

gruplandırılmaların son bulacağı söylenmektedir. Öğretmen liselerinin yeniden açılması vaadi olumlu karşılanmakla birlikte, öğretmen liselerinin niteliği artırılmalıdır. Bunun yanı sıra, öğretmenlerin sınıflandırılması sorunu hakkında herhangi bir planlama yapılmaması da göze çarpmamaktadır. Özetle, Muharrem İnce'nin öğretmenlere dair vaatleri, bazı önemli sorunları kapsamakla birlikte, daha ayrıntılı bir yol haritası sunulmadığı için eksik kalmaktadır. Bu nedenle, öğretmenlerin salgın döneminde yaşadığı sorunlara ilişkin detaylı planlamaların yapılması gerekmektedir.

RECEP TAYYİP ERDOĞAN

Takribi 21 yıllık Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarının en yakın geçmesi beklenen seçimlerine doğru gidilirken hazırlanan seçim beyannamesi geçmişte ne yapıldığı ve gelecekte ne yapılacağı şeklinde iki kısma ayrılmıştır. Uzun süredir tek parti olarak iktidardaki varlığını koruyan ve gücünü 2017 Referandumundan sonra pekiştiren Adalet ve Kalkınma Partisi, eğitim konusundaki vaatlerini hazırlarken kamuoyunun dikkatini çeken mevcut sorunların belli bir kısmını görmezden gelmemiştir.

Recep Tayyip Erdoğan'ın seçim beyannamesinde özellikle okulöncesi döneme dair vaatlerin eksikliğinden söz etmek mümkündür. Her ne kadar okulöncesi dönemden başlayarak “Ulusal Risk Kalkanı Modeli”nin uygulanacağı söylene de bu döneme dair vaatlerin kısıtlı bir sayıda olduğu gözlemlenmektedir. Bu noktada Kemal Kılıçdaroğlu'nun seçim beyannamesi olan “Ortak Politikalar Mütabakat Metni”nde, Kreş Ekosistemi Modeli”ni ve “Erken Çocukluk Bakımı ve Eğitimi Programı”nın yer alması göze çarpmaktadır. 3-5 yaş grubu okul öncesi eğitimde okullaşma oranını yüzde 90'a çıkarılması vaadinde ise bu vaadin ne doğrultuda gerçekleştirileceği noktasında eksik kalınmış, genel bir anlatım ile vaat maddeleştirilmiştir. Bununla birlikte zorunlu eğitim sürecinde yapılması ön görülen müfredat değişikliğinin çağımızın getirilerinin etkisiyle gerçekleşmesi gerektiği tüm adaylarda ortak olan vaatler arasındadır. Derslik ve öğretmen başına düşen ortalama öğrenci sayılarını tüm okullarda OECD ortalamaları seviyesine çıkarılacağı ve öğrencilerin çeşitli alanlarda yetkinliklerini ölçen PISA ve TIMSS gibi uluslararası testlerde ülkemizin performansının yükseltileceği de vaatlerde geçen konulardan bazılarıdır.

Beyannamenin eğitim kısmının hatırı sayılır bir bölümünü yükseköğretim kurumlarında yapılacak iyileştirmeler ve düzenlemeler işgal etmektedir. Özellikle üniversitelerin akademik kadrolarının yetersizliği, üniversitelerin özerkliği, üniversitelerin bütçe eksiklikleri, üniversite mezunu işsiz sayısının artışı gibi sorunların çözümü için çeşitli vaatler üretilmiştir. Ancak AKP'nin bu konudaki geçmiş dönem uygulamaları ve vaatlerin somut çözüm önerileri ile desteklenememesi bu kısmın inandırıcılığını azaltmaktadır. Yükseköğretim noktasında özellikle Kemal Kılıçdaroğlu ve Sinan Oğan'ın vaatleri arasında “baskı”, “ifade özgürlüğü” kavramları vurgulanmıştır.

Vaatlerde önemli bir yer işgal eden bir diğer kısım meslek okullarıdır. Meslek okullarının yetersizliği ve kuruluş amaçlarını karşılamaktan uzak olması vaatlerde bu konuya yönelik ilgi oluşmasına neden olmuştur. Üniversite sayılarının artmasıyla liyakatli ara eleman sıkıntısı çeken Türkiye, meslek okullarında çeşitli reformlara ihtiyaç duymaktadır. Bu nedenle seçim beyannamesinin önemli bir kısmını bu okullarda yapılacak reformlar oluşturmaktadır.

Recep Tayyip Erdoğan'ın aksine diğer tüm adayların, öğretmen alımlarında uygulanan mülakat sistemine son verileceği noktasında ortak bir görüşe sahip oldukları gözlemlenmiştir.

Vaatlerdeki dijital dönüşüm ve öğretim teknolojilerinin iyileştirilmesi vurgusu da dikkat çekmektedir. Salgın döneminde alınan uzaktan eğitim kararı sonrası eğitimdeki fırsat eşitliği ilkesinin zedelendiği bir döneme girilmiş, çok sayıda öğrenci maddi imkansızlıklar yüzünden eğitim hakkına ulaşamamıştır. Ayrıca bilgi teknolojilerinin modern dünyadaki konumunu güçlendirmesi, iklim değişikliği sorununun dünyadaki karşılığının artması beyannamede dijital dönüşüm ve yeşil enerji kavramlarından sıklıkla bahsedilmesine neden olmuştur.

Adayların ortak vaatleri arasında dijital dönüşüm ve teknolojik gelişmelerinin yaşanmasının sağlanmasıdır.

AKP'nin 2023 yılının Mart ayında yayınladığı Seçim Beyannamesi'ndeki vaatlerine daha sağlıklı bakabilmek için Halkların Demokratik Partisi'nin 2018 yılında yayınladığı rapor dikkate alınmıştır. Hazırlanan raporun içeriğinin Halkların Demokratik Partisi'nin parti kimliği dikkate alınarak incelenmesi gerekse de mevcut iktidarın yetersiz olduğu kısımların somut şekilde rapora dökülmesi mevcut durumun daha iyi yorumlanabilmesi için önem arz etmektedir. 21 yıllık iktidarın geçmişte vermiş olduğu vaatlerle bugün geldiği nokta arasında uçurumların bulunması verilen vaatlerin nasıl gerçekleşeceğine dair soru işaretleri yaratmaktadır. Örneğin üniversitelerin en çok baskılandığı ve özerkliklerinin tamamen merkezi idareye bağlandığı 2023 Türkiye'sinde Adalet ve Kalkınma Partisi'nin bu konudaki vaatleri ikna edici olmaktan uzaktır.

Adalet ve Kalkınma Partisi'nin Cumhurbaşkanı Adayı Recep Tayyip Erdoğan'ın seçim beyannamesindeki eğitim kısmını kısaca derlemek gerekirse son yıllarda kamuoyunu meşgul etmiş sorunlar göz ardı edilmemiş, milli ve manevi değerlerin korunacağını altı çizilmiş, vaatlerin nasıl gerçekleşeceği hakkında yeterince detaya girilmemiştir. Ancak bunlara rağmen somut, sade, anlaşılabilir ve toplumun farklı kesimlerine hitap edebilecek vaatler hazırlanmıştır.

SİNAN OĞAN

Cumhurbaşkanı adayı Sinan Oğan'ın yazılı bir seçim beyannamesi yayınlanmamış olup seçim sürecine dair katıldığı programlar ve yayınladığı videolar ile ATA İttifakı'nın öncü partisi olan Zafer Partisi'nin Parti Programından ve seçime ilişkin vaatleri sıralanmış ve incelenmiştir.

Cumhurbaşkanı adayı sayın Sinan Oğan'ın yükseköğretim başlığında gayet verimli olabilecek projelerin bulunduğu söylenebilir. Sinan Oğan'ın ilgi çeken vaatleri arasında ODTÜ, Boğaziçi Üniversitesi gibi prestijli üniversitelerin lisans bölümlerinin kapatılarak bu üniversiteleri birer araştırma üniversitelerine dönüştürüleceği söylenmektedir. Bu vaat, diğer adayların seçim beyannameleri arasında bulunmayıp sadece Oğan'ın vaatleri arasında söz edilmektedir.

Oğan'ın okul öncesi ve zorunlu temel eğitim vaatlerinde öğrenci sosyalliğini ön plana çıkartmaktadır. Sinan Oğan'ın vaatleri içerisinde geçen zorunlu eğitim süresi 5+4+3 iken bu süre Kemal Kılıçdaroğlu'nda 1+5+4+3, Muharrem İnce'de 2+8+4 olarak önerilmiştir. Recep Tayyip Erdoğan'ın seçim beyannamesinde bu konuya yönelik bir maddeye yer verilmemesinden dolayı günümüzde uygulanan 4+4+4 sistemine devam edileceği düşünülmektedir.

Fırsat eşitliği konusunda Sinan Oğan'ın çeşitli vaatleri bulunmaktadır. Bu konuda öğrencilerin yaşadığı yurt sorunları ve ekonomik sorunlar gibi sorunlara vurgular yapılmıştır. Köy enstitülerinin yeniden açılması noktasında Kemal Kılıçdaroğlu'yla ortak bir kanıya sahiptir.

Öğretmenlerin özlük haklarında ise mülakatların kaldırılması ve öğretmen atamaları ile ilgili maddeler bulunmaktadır. Özellikle mülakat sistemi vaadi Kemal Kılıçdaroğlu ve Muharrem İnce'nin seçim beyannameleri içerisinde de yer almaktadır. Ek olarak Oğan'ın bölgelere göre yardım boyutunu değiştirip

öğretmenlik mesleğinin değerini arttıracakı açıklaması bu konuda öne çıkan vaatlerden biridir.

Sinan Oğan'ın vaatlerini genel bir perspektiften incelersek Türkiye'deki eğitim sistemindeki kronikleşmiş bazı sorunları çözebilecek potansiyelde çözüm önerilerinin üretildiğini söylemek mümkündür. Ancak bu çözüm önerilerinin hayata geçirilebilmesi için iyi iktisadi bir yapının tesis edilmesi ve ülkedeki genel refah seviyesinin artması gerekmektedir. Bu sebeple ittifak bileşenlerinin ve Cumhurbaşkanı adayının bu projelerin ve hedeflerin nasıl gerçekleştirileceği hakkında seçmene daha fazla kaynak öne sunması ve gerektiği durumlarda kendilerinin bunları anlatarak önerilerini detaylandırması gerekmektedir.